

Warszawa, dnia 4 lutego 2019 r.

Sygn. akt VI Ka 1482/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSR del. Izabela Kościarz - Depta

protokolant: p.o. protokolanta sądowego Zuzanna Poźniak

po rozpoznaniu dnia 4 lutego 2019 r. w Warszawie

sprawy M. S., syna P. i A., ur. (...) w W. obwinionego o czyn z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 Ustawy z dn. 20.06.1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.)

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ VIII Wydział Karny

z dnia 21 września 2018 r. sygn. akt VIII K 727/18

uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 1482/18

UZASADNIENIE

M. S. został obwiniony o to, że w dniu 31 stycznia 2018r., tj. w dniu nadesłania pisma, w W. przy ul. (...) jako właściciel pojazdu marki V. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie Straży Miejskiej (...) W. komu powierzył wyżej wymieniony pojazd do kierowania lub używania w dniu 30 grudnia 2017 r. o godz. 12:25,

tj. o wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 Ustawy z dn. 20.06.1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.)

Wyrokiem z dnia 21 września 2018r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie w sprawie sygn. akt VIII W 727/18 obwinionego M. S. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 96 § 3 kw i ustalił, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

Apelację od wyroku wniósł oskarżyciel publiczny Straż Miejska (...) W. VI Oddział (...), który zaskarżył wyrok w całości zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, który mógł mieć wpływ na treść wyroku i wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja oskarżyciela publicznego - Straży Miejskiej (...) W. jako zasadna zasługiwała na uwzględnienie, a to musiało skutkować uchyleniem wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W świetle przedstawionych przez skarżącego zarzutów dokonana przez Sąd I Instancji ocena dowodów, ustalony w oparciu o nie stan faktyczny i wysnute na tej podstawie wnioski budzą wątpliwości Sądu Odwoławczego.

Rację ma skarżący, iż w świetle art. 78 ust. 4 ustawy prawo o ruchu drogowym to na obwinionym, jako na właścicielu pojazdu ciąży prawny obowiązek takiego postępowania, aby móc zrealizować ustawowy obowiązek nałożony tym przepisem, udzielenia wymaganej informacji. Nie jest natomiast określone, jakie kroki ma przedsięwziąć właściciel bądź posiadacz, żeby zrealizować nałożony na niego obowiązek. Pomimo braku takiego dookreślenia nie oznacza to, że właściciel bądź posiadacz są zwolnieni z obowiązku podania, kto w danej sytuacji kierował pojazdem.

W przedmiotowej sprawie Straż Miejska (...) W. w dniu 5 stycznia 2018r. zwróciła się do obwinionego, jako właściciela pojazdu, z żądaniem wskazania komu powierzył przedmiotowy pojazd do kierowania lub używania w dniu 30 grudnia 2017r. o godz.12:25 w związku z ujawnieniem wykroczenia polegającym na niewłaściwym parkowaniu. Korespondencja zawierająca wezwanie została odebrana w dniu 26 stycznia 2018r. osobiście przez obwinionego. Następnie obwiniony w terminie 7 dni przysłał do oskarżyciela publicznego pismo zatytułowane „wniosek o umorzenie postępowania”, w którym zawarł informację, że nie musi wskazywać osoby, która kierowała w dniu zdarzenia pojazdem, a jeżeli występuje w sprawie w charakterze osoby obwinionej odmawia składania wyjaśnień. W dniu 12 lutego 2018 roku zostało do obwinionego wysłane przez Straż Miejską (...) W. kolejne pismo odnoszące się do obowiązujących przepisów w zakresie obowiązku podania kto użytkował pojazd w dniu ujawnionego wykroczenia oraz wezwanie do stawienia się w siedzibie Straży Miejskiej (...) W. VI Oddział (...) przy ul. (...) w W., w celu przesłuchania w charakterze osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. Obwiniony M. S. nie stawiał się w siedzibie Straży Miejskiej, a przysłał jedynie pismo, w którym wniósł o odstąpienie od przesłuchania go w charakterze podejrzanej i stwierdził, że ma zamiar uchylić się od odpowiedzi na pytania.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko skarżącego wyrażone w apelacji, iż art. 78 ust. 4 ustawy prawo o ruchu drogowym wyraźnie określa sytuacje, w których właściciel lub posiadacz pojazdu zwolniony jest z obowiązku takiego wskazania. Osoba kierująca lub używająca dany pojazd w oznaczonym czasie może zwolnić się jedynie pod warunkiem wykazania, że pojazd ten został użyty po pierwsze wbrew woli i wiedzy ww., po drugie przez nieznaną osobę, po trzecie ww. nie mógł temu zapobiec. Warunki te muszą zostać spełnione łącznie. We wszystkich innych wypadkach właściciel lub posiadacz pojazdu, od którego jest żądana powyższa informacja, a który jej nie udziela, popełnia czyn z art. 96 § 3 k.w. W przedmiotowej sprawie obwiniony w toku rozprawy głównej nie przyznał się do popełnienia zarzucanego wykroczenia i jednocześnie stwierdził, że to on w dniu zdarzenia kierował pojazdem. To oświadczenie zawarł dopiero po skierowaniu wniosku o ukaranie do Sądu. W terminie zakreślonym przez oskarżyciela publicznego nie udzielił żadnej informacji na temat tego, kto w dniu zdarzenia użytkował pojazd. W związku z tym rację ma skarżący, że zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 96 § 3 k.w. obwiniony miał obowiązek wskazać osobę, która kierowała pojazdem, w tym również siebie. Również Sąd podziela stanowisko oskarżyciela publicznego wyrażone w apelacji, iż trudno zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego w zakresie oceny wyjaśnień obwinionego. Dokładna analiza wyjaśnień obwinionego składanych na kolejnych etapach postępowania wskazuje, iż zajmował on różne stanowisko w zakresie osoby, która w dniu zdarzenia miała użytkować pojazd V., od stwierdzenia, że nie podaje takiej osoby, po wskazanie, że nie wie, kto kierował, do oświadczenia, iż to on zaparkował pojazd w niedozwolonym miejscu. Takie wyjaśnienia obwinionego na pewno nie mogą być uznane za konsekwentne oraz w pełni za wiarygodne i nie powodują wyłączenia jego odpowiedzialności.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 12 marca 2014 r., sygn. akt P 27/13, Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że ustawodawca typizując w art. 96 § 3 k.w. zachowanie, polegające na uchybieniu obowiązkowi wskazania, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, sprecyzował tylko podstawę karania za naruszenie art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym. Taki zabieg legislacyjny koresponduje z ratio legis ustawy z 29 października 2010r., na mocy której wprowadzono art. 96 § 3 k.w. do porządku prawnego. Celem ustawy z 29 października 2010r. było ograniczenie liczby wypadków drogowych oraz liczby ich śmiertelnych i trwale okaleczonych ofiar za pomocą nowoczesnego, sprawdzonego w innych państwach Unii Europejskiej efektywnego systemu automatycznej kontroli prędkości pojazdów. Osiągnięcie tego celu nie byłoby możliwe bez przepisów pozwalających skuteczniej egzekwować przestrzeganie przez kierujących pojazdami przepisów ruchu drogowego. Brak karnoprawnego zabezpieczenia art. 78 ust. 4 p.r.d. prowadziłby do tego, że obowiązek wskazania, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, byłby powszechnie

ignorowany, stając się martwą literą prawa. W konsekwencji ustalanie sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych w wielu przypadkach byłoby w ogóle niemożliwe, a efekt zapobiegawczy i wymuszający przestrzeganie przepisów o bezpieczeństwie w ruchu drogowym z użyciem radarów praktycznie żaden. Brak art. 96 § 3 k.w. spowodowałby, że w sytuacji naruszenia przepisów ruchu drogowego utrwalonego za pomocą urządzenia rejestrującego, właściciele lub posiadacze pojazdu notorycznie uchylaliby się od obowiązku wskazania, komu powierzyli pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 września 2017 r. w sprawie IV KK 42/17).

Sąd Odwoławczy nie podziela argumentacji wyrażonej przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że obwiniony miał prawo uchylić się od wskazania siebie jako osoby, która użytkowała pojazd V. w dniu zdarzenia i tym samym uchylenia się od odpowiedzialności za popełnione wykroczenie. Również Sąd Odwoławczy nie podziela rozważań Sądu I instancji odnośnie oceny wyjaśnień obwinionego, które zdaniem Sądu miały skutkować uniewinnieniem obwinionego od popełnienia zarzucanego czynu. To na właścicielu ciąży prawny obowiązek posiadania informacji w czyjej dyspozycji pozostaje pojazd danego dnia i tylko w ściśle określonym przypadku może zwolnić się on od odpowiedzialności. Brak wiadomości w tym zakresie powoduje natomiast wypełnienie dyspozycji wykroczenia o którym mowa w art. 96 § 3 k.w. Nie ulega wątpliwości, że obwiniony na żądanie uprawnionego organu nie wskazał osoby której powierzył pojazd V. do kierowania lub używania, a dokonanie tej czynności dopiero na etapie postępowania sądowego w żadnym wypadku nie może prowadzić do wniosku, że czynu zabronionego nie popełniono.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd ten, mając na uwadze powyżej poczynione uwagi, winien raz jeszcze przeprowadzić postępowanie dowodowe, a następnie tak zgromadzony materiał poddać kompleksowej, wnikliwej ocenie zgodnie z regułami wynikającymi z art. 7 k.p.k. (art. 8 kpw). Sporządzając, zaś ewentualnie uzasadnienie wyroku, Sąd ten, zgodnie z regułami zawartymi w art. 424 k.p.k. (art. 82 kpw), przedstawi w nim, w sposób uporządkowany, jakie fakty uznał za ustalone, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego uznał jedne dowody za wiarygodne, którym wiary odmówił i dlaczego, a następnie, jakie wnioski wyprowadził z dokonanych ustaleń.

Z przytoczonych powodów Sąd Okręgowy orzekł jak na wyroku.